

ZAHRAŇÍ

in.ihned.cz/zahranici

FOTO: PROFIMEDIA.CZ

mu kdysi pomohl. „Zdraví je přednější než památky,“ prohlásil roztomilou angličtinou s balkánským přízvukem a už spřádá plány, jak vás k šamanovi dopravit, aniž by to narušilo váš program.

Darko Mrkonjić je renesanční člověk. Jezdí na koni, potápí se, zajímá se o zdravou výživu, cituje klasiky literatury, s přehledem se pohybuje na poli historie, architektury nebo politiky. Někdy vás může vyčerpat hloubka a šíře jeho vyprávění, pravděpodobněji si vás však získá svou až pábitelskou originalitou a bezprostředností. Nakonec vás dostane! A jaký tedy je „jeho“ Osijek?

Divutvorný most

Dvaadvacet kilometrů od Osijeku, největšího města východního Chorvatska, se řeka Dráva, na jejímž břehu leží, vlévá do mohutného

Dunaje. Asi třicet kilometrů odsud leží Maďarsko, dvacet srbská Vojvodina.

Osijek a jeho okolí byly obydleny už v raném neolitu a prvními známými obyvateli byli Ilyrové. Římané zde v 1. století po Kristu založili město Mursa. Zákklady dnešního města položili ve století desátém Slované, proto jeho slovanské jméno.

Brzy se stal povětším městysem a přístavem, v historických dokumentech je prvně zmiňován roku 1196. Středověké město leželo zhruba v místech dnešní pevnosti. Díky své geografické poloze se Osijek stal nejdůležitějším obchodním a kulturním centrem Slavonie.

Osmého srpna 1526 se do města vrátili Turci. Obsadili ho a část zničili. Ovšem už za dva roky začali s jeho opravou – jednoduše proto, že Osijek byl strategicky důležitý. Během

turecké okupace rozkvetl do skutečného orientálního města. Vyrostla tu pevnost a procházela tudy prakticky každá válečná výprava Turků směr Maďarsko.

Jedinečnost lidské tvořivosti v osmanské režii měla ale teprve přijít. Roku 1566 nechal Sulejman II. postavit dubový most přes zdejší močály. Šlo vlastně o dřevěnou silnici podepřenou kůly, vedoucí asi osm kilometrů obloukem z Osijeku do městečka Darda. Padesát tisíc rukou dokončilo most během pouhých sedmnácti dnů! Tento div světa dlouho přitahoval nejružnější dobrodruhy z celé Evropy a podněcoval představivost malířů. Pak ale přišla neúspěšná bitva o Vídeň v roce 1683 a katastrofální porážka od Habsburků u Harkány a Turci v září 1687 opouštějí Osijek bez boje. Most, který město proslavil od Východu na Západ, už tato válečná tažení nepřežil. Jeho sláva a zmar jako by symbolizovaly i tureckou přítomnost ve Slavonii.

Strossmayer, ale ne z Nemocnice

Po osvobození od Turků v roce 1687 Osijek znovu nabýval dřívějšího významu. V roce 1707 byla ve františkánském klášteře založena fakulta teologie a o několik let později i první základní škola. Ve 30. letech 17. století ovšem město zkosil dýmějový mor, jemuž podlehlá polovina populace. Později východní Slavonii znovu osidlují Chorvaté, ale i Češi, Slováci a Němci, svolaní císařovnou Marií Terezií, aby tu znovu posílili zemědělství a obchod.

V roce 1809, kdy zde žilo asi devět tisíc obyvatel, bylo dokonce prohlášeno za královské svobodné město. Na konci 19. a v prvních desetiletích 20. století byl Osijek jedním z nejrozvinutějších měst v celém Chorvatsku. Vyrůstaly tu banky, obchodní komora, továrny (mezi jinými i sýrárna, čokoládovna nebo pivovar), byly nataženy telefonní dráty a železniční koleje vedly cestující až do Záhřebu nebo Bělehradu. V roce 1882 na měst-

FOTO: TZ OSIEK

Kragujevićův dům, jednu z nejstarších budov v Osijeku, najdete v klidné obytné části Dolní Město.